Uchwała Nr 232/ 2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 9 maja 2019 r.

w sprawie oceny programowej na kierunku „architektura krajobrazu" prowadzonym na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie na poziomie studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu nauk przyrodniczych oraz rolniczych, leśnych i weterynaryjnych w sprawie oceny programowej na kierunku **„architektura krajobrazu" prowadzonym na Wydziale Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie na poziomie studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim** - wydaje ocenę:

warunkową

§ 2

Warunkowa ocena, o której mowa w § 1, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów jakościowych oceny programowej. Ponieważ kryteria: *koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni, program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, kadra prowadząca proces kształcenia oraz infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia* otrzymały ocenę *„zadowalającą"* nie zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej. Ocenę *„zadowalającą"* otrzymały również kryteria: *skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia,* a także *opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia.* Natomiast kryteria: *współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia* oraz *umiędzynarodowienie procesu kształcenia* otrzymały ocenę *„w pełni"*.

Uzasadnienie oceny warunkowej stanowią zarzuty dotyczące kryteriów:

1. <u>*Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni*</u>

W przyjętej i aktualnie realizowanej koncepcji kształcenia w niewielkim stopniu uwzględniono nowe trendy związane z architekturą krajobrazu. Na pierwszym stopniu studiów zabrakło np. uwzględnienia zielonej infrastruktury w różnych skalach, co wiąże się ze zmianami klimatycznymi, natomiast na drugim stopniu studiów zabrakło np. audytów krajobrazowych. Nie przedstawiono planów rozwoju koncepcji kształcenia z uwzględnieniem wzmacniania umiędzynarodowienia procesu kształcenia na obu stopniach kształcenia. Na studiach pierwszego stopnia przyjęto zbyt dużą liczbę kierunkowych efektów kształcenia - są to 23 efekty kształcenia z zakresu wiedzy, 22 z zakresu umiejętności i 13 z zakresu kompetencji społecznych (w sumie 58). Zostały one przypisane do zbyt wielu przedmiotów/modułów np. jeden efekt kształcenia przypisano do ponad 20 przedmiotów. W konsekwencji studenci muszą osiągać ten sam efekt wielokrotnie, co nie zapewnia im postępu w zdobywaniu wiedzy. Na obu stopniach kształcenia w macierzach efektów kształcenia brakuje zróżnicowania wag efektów kierunkowych do przedmiotów/modułów, co sprawia, iż nie można stwierdzić jakie przedmioty w przyjętej koncepcji kształcenia są najistotniejsze dla osiągnięcia danego efektu kształcenia.

2. *Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia*

Zastrzeżenia budzą liczne przykłady zajęć projektowych realizowane zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów, w formie ćwiczeń audytoryjnych, podczas których studenci osiągają przede wszystkim efekty z zakresu wiedzy, a w ograniczonym zakresie z umiejętności i kompetencji społecznych. Duża liczba studentów w grupach (24-30 osób) nie pozwala na efektywne wykonywanie zadań projektowych i osiąganie efektów kształcenia w ramach licznych przedmiotów. Na pierwszym stopniu studiów są to na przykład przedmioty: *Konstrukcje architektoniczne, Projektowanie instalacji wodnych, Budownictwo i prawo budowlane, kosztorysy i wycena projektu, Rewaloryzacja zabytkowych ogrodów i planowanie przestrzenne,* natomiast na stopniu drugim są to przedmioty: *Kształtowanie krajobrazu miast, Zintegrowane projektowanie krajobrazu 1 i 2, Wybrane zagadnienia z ogrodnictwa i projektowania upraw ogrodniczych, Psychologiczne podstawy kształtowania przestrzeni, Programowanie i projektowanie terenów zieleni, Kształtowanie krajobrazu obszarów wiejskich.*

Zastrzeżenie budzi fakt, iż na ocenianym kierunku większość zajęć do wyboru na studiach pierwszego stopnia i wszystkie zajęcia do wyboru na studiach drugiego stopnia są prowadzone wyłącznie w formie wykładów, wobec czego przyjęta forma ich realizacji utrudnia osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych i jest niekorzystna, zwłaszcza w przypadku przedmiotów o charakterze projektowym. Nie zaplanowano ćwiczeń projektowych w przedmiotach do wyboru o charakterze projektowym. Na pierwszym stopniu studiów są to przedmioty: *Krajobraz miejscowości nadmorskich, Współczesne ogrody, Parki miejskie, Kształtowanie miejskiej przestrzeni, Wstęp do projektowania krajobrazu (ogród przydomowy), Wstęp do projektowania krajobrazu (wnętrze osiedlowe), Projektowanie krajobrazu (park), Projektowanie krajobrazu (plac miejski), Kształtowanie przestrzeni rekreacji, Kształtowanie przestrzeni sąsiedzkiej, Projektowanie otoczenia szlaków, Projektowanie placów zabaw,* natomiast na drugim stopniu są to: *Dobór drzew i krzewów w terenach zieleni, Drzewa i krzewy dla różnych stanowisk, Budowa systemów zieleni miast, Krajobraz kulturowy, Architektura współczesna, Drzewa i krzewy w terenach zdegradowanych, Rewitalizacja terenów mieszkalnych, Zagospodarowanie terenów.*

Brak odpowiedniej sekwencji przedmiotów projektowych, a także liczne przypadki niezgodności realizowanych treści z nazwą przedmiotu i celami kształcenia na studiach pierwszego stopnia nie pozwalają na pełne osiąganie efektów kształcenia. Treści ujęte w przedmiocie *Wstęp do planowania przestrzennego* (semestr 4) są projektowaniem architektoniczno-urbanistycznym, a w przedmiocie o tej właśnie nazwie studenci projektują dom jednorodzinny (semestr 6). Przedmiot ten jest realizowany równocześnie z przedmiotem *Systemy CAD w projektowaniu*, co jest istotne dla warsztatu architekta krajobrazu, jednak zakres tematyczny tego przedmiotu zbyt mocno odbiega od kompetencji architekta krajobrazu. Zapoznanie studenta z narzędziem CAD powinno nastąpić znacznie wcześnie niż podczas przedostatniego semestru studiów, jak obecnie zaplanowano. Podobnie, przedmiot obligatoryjny *Mała architektura ogrodowa,* który realizowany jest w semestrze 6., powinien być realizowany wcześniej i nie powinien być realizowany wyłącznie w formie wykładów. Zastrzeżenia budzi również sekwencja przedmiotów. Zdarzają się przypadki zbyt późnego rozpoczynania przedmiotów przygotowujących studentów do warsztatu zawodowo-badawczego architekta krajobrazu na studiach pierwszego stopnia (np. *Materiałoznawstwo* oraz *Budownictwo i prawo budowlane),* a także przypadki powtarzania się treści kształcenia (np. w przedmiotach *Geometria wykreślna* i *Grafika inżynierska* na studiach pierwszego stopnia). Powtarzające się treści kształcenia występują również w programie studiów drugiego stopnia w przedmiotach, które są podobne tematycznie do przedmiotów realizowanych podczas studiów pierwszego stopnia, np. w przedmiotach z zakresu sztuki i planowania przestrzennego.

Zastrzeżenia budzi brak zróżnicowania tematycznego pomiędzy pracami dyplomowymi inżynierskimi i magisterskimi, gdyż w większości przypadków są to prace o charakterze projektowym dotyczące obszarów o podobnej wielkości i charakterze.

3. Kadra prowadząca proces kształcenia

Kwalifikacje nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku „architektura krajobrazu" w licznych przypadkach nie są właściwe i budzą wątpliwości dotyczące możliwości realizacji programu kształcenia. Nie wszystkie zajęcia dydaktyczne powierzono nauczycielom zgodnie z ich dorobkiem naukowym i kwalifikacjami i nie zawsze dorobek naukowy nauczycieli akademickich powiązany jest z problematyką zajęć, co nie gwarantuje pełnej realizacji programu i osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Zdecydowana większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku legitymuje się dorobkiem naukowym w dziedzinie nauk rolniczych, w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo oraz dyscyplinie nauki leśne. Część przedmiotów powiązanych z dziedziną nauk społecznych jest realizowana przez nauczycieli reprezentujących dziedzinę nauk rolniczych, co powoduje niewłaściwe ukierunkowanie kształcenia i skutkuje wyraźnymi brakami kompetencji studentów. Nie zapewniono również kadry dydaktycznej posiadającej dorobek naukowy i kompetencje właściwe do prowadzenia przedmiotów związanych z dziedziną nauk społecznych i nauk inżynieryjno-technicznych oraz dziedziną nauk ścisłych i przyrodniczych.
Przedmioty nieprawidłowo obsadzone przedstawiono w załączniku do niniejszej Uchwały.

4. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia wymaga zapewnienia pełnego dostępu do bezprzewodowego Internetu we wszystkich budynkach Wydziału, stworzenia lepszych warunków do pracy projektowej studentów, gdyż obecne sale, w których odbywają się zajęcia projektowe nie są wystarczające – brak odpowiednich stołów do prac projektowych i rysunkowych oraz profesjonalnego oświetlenia stanowisk pracy. Wskazane jest także zaoferowanie studentom profesjonalnej sali do rzeźby i prac artystycznych oraz zapewnienie im bezpłatnej oferty edukacyjnych programów komputerowych wspomagających projektowanie.

5. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest bardzo rozbudowany i obejmuje wszystkie formy kształcenia oraz obszary ważne dla jakości kształcenia, w tym dotyczące projektowania, zatwierdzania i monitorowania efektów kształcenia. Skuteczność działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wymaga jednak znacznego usprawnienia, gdyż stwierdzono nieprawidłowości dotyczące m.in. koncepcji kształcenia, programu kształcenia i możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, procesu rekrutacji i dyplomowania oraz obsady zajęć dydaktycznych. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia wymaga analizy, a następnie doskonalenia procedur pod kątem ich przydatności oraz skuteczności oddziaływania na jakość kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

6. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

Proces ankietyzacji nie zapewnia studentom anonimowości, w związku z czym nie wypełniają oni ankiet zgodnie ze swoimi przekonaniami, w konsekwencji czego brak jest możliwości pozyskiwania wiarygodnych wyników badań ankietowych dotyczących jakości kształcenia. Ponadto, brak jest pełnej informacji dotyczącej organizacji praktyk studenckich.

§ 3

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 4

Następna ocena programowa na kierunku „architektura krajobrazu" w wymienionej w § 1 jednostce powinna nastąpić w roku akademickim **2019/2020**.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ
Krzysztof Diks